

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції
23–25 квітня 2025 року

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції

23–25 квітня 2025 року

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

Ірпінь
2025

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

А 43

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державного податкового університету
(протокол № 17 від 26 червня 2025 р.)*

А 43   **Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства** [Електронне видання] : збірник матеріалів Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 23–25 квітня 2025 року. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. – 388 с. – PDF-формат ; мережеве видання ; інституційний репозитарій.
ISBN 978-966-337-767-4

У матеріалах Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства» висвітлюються теоретико-методологічні та практичні питання розвитку гуманітарного знання як складової гармонійного розвитку особистості; соціально-філософського та політичного осмислення проблем адаптації в умовах кризового суспільства: український і міжнародний досвід; соціологічного та соціально-психологічного вимірів адаптації особистості в умовах сучасного глобалізованого суспільства; соціалізації особистості як освітньої та соціально-педагогічної проблем; психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу: сучасні проблеми та виклики; особливості професійної освіти в Україні та світі: сучасні тенденції психологічної допомоги особистості в умовах кризового суспільства.

Зміст матеріалів віддзеркалює актуальні питання теоретичних і прикладних досліджень, спрямованих на вирішення проблем конструювання життєдіяльності особистості в контексті відновлення внутрішнього потенціалу за рахунок особистісного ресурсу.

Матеріали науково-практичної конференції розраховані на наукових працівників у галузі психології, соціології, педагогіки, професійної освіти, викладачів, аспірантів, студентів, а також на практичних психологів, соціальних педагогів, соціологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їхні автори.

УДК 159.922(06)

ББК 88.5я431

ISBN 978-966-337-767-4

© Державний податковий університет, 2025

ЗМІСТ

МАТЕРІАЛИ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

<i>Бенюх Олександр Григорович, Калениченко Руслан Арсенович</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ РІЗНИХ КОЛЕКТИВІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	20
<i>Беняс Володимир Вікторович, Чупрій Леонід Васильович</i> СХІДНИЙ ВЕКТОР РОЗШИРЕННЯ НАТО: ВПЛИВ НА ПОЛІТИЧНУ АДАПТАЦІЮ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ	24
<i>Белокопитов Нікіта Сергійович, Плоский Віталій Олексійович</i> АРХІТЕКТУРА АДАПТАЦІЇ: МОДЕЛЮВАННЯ ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	27
<i>Білас Тарас Мирославович, Ярас Володимир Ігорович</i> КОМПЕТЕНТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ВІД ЛЕКТОРА ДО ФАСИЛІТАТОРА НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	29
<i>Богдановський Дмитро Ігорович, Богдановський Ігор Валерійович, Льовкіна Олена Геннадіївна</i> ПРОБЛЕМИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	31
<i>Бондарев Костянтин Олегович, Руденко Микола Васильович</i> АУТЕНТИЧНІ ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ ТА КОМАНДНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА	34
<i>Бондаренко Наталія Петрівна</i> ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА НАВИЧОК ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ.....	37
<i>Бондарчук Павло Сергійович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЯК ЗАПОРУКА ЗБЕРЕЖЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	39

Косяненко Крістіна Ігорівна, Куцевич Вадим Володимирович ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ ДОБРОБУТ ОСОБИСТОСТІ.....	125
Красильник Юрій Семенович ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЯК МЕТА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА»	127
Красильник Юрій Семенович, Набока Владислав Олександрович STEAM-ОСВІТА ЯК СУЧАСНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	132
Красильник Юрій Семенович, Ротко Нікіта Олегович МОДЕЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОГО ФІЛЬМУ ЯК ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА	135
Красильник Юрій Семенович, Яковенко Аріна Дмитрівна МЕТОДИКА «ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ» (FLIPPED LEARNING) В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ	138
Кучеренко Віталій Володимирович, Чупрій Леонід Васильович ПОЛІТИКО-КОМУНІКАТИВНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ДЛЯ ПРОТИДІЇ РОСІЙСЬКИМ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИМ ОПЕРАЦІЯМ	141
Лапаєнко Світлана Володимирівна ЛИСТУВАННЯ ВАСИЛЯ СУХОМЛІНСЬКОГО ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ІДЕЙ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ.....	143
Літков Остап Геннадійович, Кошевий Олександр Олександрович ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ БУДІВЕЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У КРИЗОВИХ СУСПІЛЬНИХ УМОВАХ	146
Логінов Антон Ігорович, Голуб Андрій Анатолійович ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОСТКОНФЛІКТНИХ ЛАНДШАФТІВ: МЕТОДИКИ, ПРИКЛАДИ, ПЕРСПЕКТИВИ	149

УДК 37.01:378

Юрій Семенович Красильник,
*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри професійної освіти*

ORCID 0000-0003-0358-0066;

Нікіта Олегович Ротко,
*здобувач вищої освіти
академічної групи ПНК-24
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

МОДЕЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОГО ФІЛЬМУ ЯК ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА

Аналіз наукової літератури свідчить про зростання інтересу дослідників до можливостей використання медіаресурсів, зокрема художніх фільмів, у контексті професійної підготовки педагогів. Художній фільм – «кінокартина, що відтворює дійсність в художніх образах» [8, с. 169]. О. Стечкевич, Т. Якимович художній фільм відносять до аудіовізуальних засобів навчання поряд з відеозаписами, мультимедійними презентаціями та іншими подібними ресурсами [9]. Загальнодидактичні підходи щодо використання аудіовізуальних засобів навчання схарактеризовано в працях вчених [2; 4; 5; 10]. Н. Сеньовською проаналізовано потенціал використання художніх кінофільмів під час вивчення окремих тем курсу «Педагогіка» [7]. О. Семенюк наголошує на тому, що фільм є потужним інструментом актуалізації соціокультурного контексту [6]. Г. Берегова розглядає філософсько-психологічний аналіз художнього фільму як складний багатоаспектний процес, що дозволяє простежити характер взаємодії окремих компонентів фільму [1]. Ю. Вінтюк розглянув особливості здійснення психологічного аналізу художнього фільму саме з навчальною метою [3]. З урахуванням результатів наукових досліджень [1; 3; 6; 7] нами встановлено, що художній фільм, як засіб професійної підготовки педагога, – це цілісний дидактичний, виховний і психолого-педагогічний інструмент, що сприяє формуванню ключових професійних компетентностей майбутнього педагога, моделює реальні й уявні педагогічні ситуації, актуалізує соціальні, етичні й моральні проблеми, стимулює рефлексію та критичне мислення. Також нами встановлено структуру психолого-педагогічного аналізу художнього фільму, який включає: змістовно-смісловий аналіз (визначення основної ідеї фільму, авторського задуму; виокремлення ключових тем, проблем і моральних конфліктів); характерологічний аналіз персонажів (психологічне розкриття головних і другорядних героїв; вивчення мотивів поведінки, внутрішніх конфліктів розвитку особистості); психоемоційний вплив кінострічки (аналіз засобів емоційної виразності (музика, міміка, інтонація, колір); дослідження емоційних реакцій глядача

(емпатія, відраза, катарсис); соціокультурний контекст (аналіз національних і загальнолюдських цінностей, які репрезентує кінострічка); дидактична інтерпретація (визначення можливих педагогічних форм використання фільму); рефлексивний компонент (стимулювання студентів до саморефлексії через співвіднесення ситуацій фільму з власним досвідом). Також пропонуємо звернути увагу на добірку художніх фільмів, які висвітлюють тематику навчання, виховання та ролі педагога в освітньому процесі та суспільстві (<https://unique-method.com/kino-20>, <https://www.clipr.cc/MX2ja>, <https://www.clipr.cc/w11KC>). Ці фільми можуть слугувати потужною дискусійною платформою для обговорення методик, етичних дилем та характеру впливу педагога на формування особистості здобувача освіти. У межах сучасних наукових досліджень [1; 3; 6; 7; 9] використання художнього фільму зумовлює необхідність розробки відповідної моделі, що складається з декількох етапів. Перший етап – це вибір фільму (повинен відповідати педагогічній тематиці). Другий етап – підготовка до перегляду фільму: ознайомлення з контекстом сюжету (історичним, соціальним, культурним, освітнім тощо). Третій етап – безпосередній перегляд фільму. Наступний етап – аналіз змісту кінофільму. П'ятий етап – обговорення педагогічних ситуацій. І, зрештою, шостий етап – рефлексія: студенти формулюють власні висновки, діляться враженнями, оцінюють власну готовність діяти в подібних умовах. Таким чином, художній фільм виступає не лише ілюстративним матеріалом, а потужним фактором цілісного формування професійної ідентичності майбутнього педагога.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Берегова Г. Філософсько-психологічний аналіз художніх фільмів як метод розвитку аналітичних здібностей студентів. *Psychology Travelogs*. 2025. № 1. С. 35–46. URL : <https://doi.org/10.31891/PT-2025-1-4> (дата звернення: 18.04.2025).
2. Розвиток кліпового мислення здобувачів вищої освіти в інформаційному оточенні / Бушуєв С., Корчова Г., Красильник Ю., Руденко М., Козир Б. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2024. Том 99, № 1. С 76–94.
3. Вінтюк Ю. Психологічний аналіз художнього фільму у навчальному процесі (на прикладі фільму «Спілка мертвих поетів»). *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : педагогічні науки*. 2023. № 32 (1). С. 19–32.
4. Красильник Ю. С. Особливості організації самостійної роботи майбутніх бакалаврів за спеціалізацією «Професійна освіта (Будівництво та зварювання)». *Інноваційна педагогіка*. 2023. Випуск 55, том 2. С. 108–113.
5. Почка К. І., Красильник Ю. С. Моделювання менеджменту якості підготовки майбутніх бакалаврів за спеціальністю «Професійна освіта». *Інноваційна педагогіка*. 2024. Випуск 69, том 2. С. 120–124.
6. Використання художніх фільмів у процесі підготовки майбутніх журналістів. *Інтегровані комунікації*. 2024. № 2 (18). С. 147–152.

7. Сеньовська Н. Л. Художній фільм як засіб навчання студентів-педагогів під часу вивчення курсу «Педагогіка». *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка.* 2016. № 3. С. 202–208.

8. Словник української мови : в 11 т. Т. 11 : Х–Ъ. / ред. колег. : І. К. Білодід (голова) та ін. Київ : Наукова думка, 1980. 700 с.

9. Стечкевич О. О., Якимович Т. Д. Використання аудіовізуальних засобів навчання у професійно-практичній підготовці майбутніх фахівців. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми.* 2018. Вип. 52. С. 152–155.

10. Chernyshev D. O., Pochka K. I., Korchova H. L., Krasyllyk Yu. S., Rudenko M. V. Didactic aspects of the transformation of clip thinking in the context of teaching of construction mechanics. *Strength of Materials and Theory of Structures : Scientific-and-technical collected articles.* 2023. Issue 111. Pp. 3–12.

Наукове електронне мережеве видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СУСПІЛЬСТВА**

*Збірник матеріалів
Ювілейної X Міжнародної науково-практичної конференції*

23–25 квітня 2025 року

Укладачі: *Р. А. Калениченко,
І. О. Петухова*

Відповідальний за випуск: *Н. Б. Добрянська*

Верстка: *Д. П. Завальницька*

*Друк. арк. 22,4
Замовлення № 1147*

*Підготовлено до друку науково-організаційним відділом
Державного податкового університету
08205, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 7669 від 20.09.2022*